

Rapport

Quickscan Wet natuurbescherming

Locatie : De Put, Alblasserdam
Kenmerk : A2100-03/KMI/qs1
Datum : 5 april 2023

Auteur :
Vrijgave :
Email :
Telefoon :

Opdrachtgever : OASEN

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van OASEN is op 15-12-2022 een ecologische quickscan uitgevoerd in de weilanden gelegen aan de Middelweg en Molenweg te Nieuw-Lekkerland en aan de Kerkweg, Tiendweg en Heiweg te Alblasterdam. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar Hoofdstuk 8 Conclusie en advies.

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied. De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden en heeft geen significant versturend effect op aangewezen habitatsoorten.

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het NNN, belangrijk weidevogelgebied en strategische reservering natuur. Door de voorgenomen werkzaamheden kan de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van dit NNN-gebied en strategische reservering natuur op voorhand worden uitgesloten. Een "nee, tenzij-toets" zal uitgevoerd moeten worden om te toetsen of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot een (permanente) aantasting van de specifieke waarden van het belangrijk weidevogelgebied. Ook wordt beoordeeld welke (indien noodzakelijk) mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Hoogstwaarschijnlijk zal de maatregel worden opgelegd dat niet gewerkt mag worden in het broedseizoen. De resultaten van deze toets dienen te worden voorgelegd aan de provincie Zuid-Holland.

Effecten van stikstof op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uitgesloten. Met de uitspraak van de Raad van State van 02-11-2022 (zaak 202107079/1/R4 Porthos) is de bouwvrijstelling komen te vervallen betreffende de gevolgen van stikstof in de sloop- en aanlegfase. Door deze uitspraak is het noodzakelijk om de gevolgen van stikstofdepositie, die mogelijk worden veroorzaakt door bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten, inzichtelijk te maken. Een stikstofberekening is noodzakelijk voor het aanleggen van het leiding tracé.

Soortbescherming

Heikikker: de ondiepe delen van de sloten ten noorden van de Groote of Achterwaterschap vormen geschikt voortplantingsgebied voor de heikikker. In laag Nederland overwintert de heikikker vooral langs slootkanten. Volgens het huidige planvoornemen worden twee watergangen in dit deel van het plangebied doorkruist door middel van afdammen en leegpompen om vervolgens een sleuf te graven voor de leiding. Hierbij kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en leefgebied worden aangetast. Om aan te tonen danwel uit te sluiten dat de soort van de watergangen gebruik maakt zal nader onderzoek nodig zijn.

Rugstreeppad: Binnen het plangebied is momenteel geschikt voortplantingswater aanwezig in de ondiepe delen van sloten. Volgens het huidige planvoornemen worden twee, voor rugstreeppad geschikte, watergangen in het plangebied doorkruist door middel van afdammen en leegpompen om vervolgens een sleuf te graven voor de leiding. Hierbij kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en leefgebied worden aangetast. Om aan te tonen danwel uit te sluiten of de soort van de watergangen gebruik maakt zal nader onderzoek nodig zijn.

Platte schijfhoren: de watergangen ten noorden van de Groote of Achterwaterschap vormen geschikt leefgebied voor de platte schijfhoren. Volgens het huidige planvoornemen zullen twee

watergangen in dit deel van het plangebied worden doorkruist door middel van afdammen en leegpompen om vervolgens een sleuf te graven voor de leiding. Hierbij kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en leefgebied worden aangetast. Om aan te tonen danwel uit te sluiten dat de soort van de watergangen gebruik maakt zal nader onderzoek (bij voorkeur door het analyseren van e-DNA monsters) nodig zijn.

Als alternatief zou er gekozen kunnen worden om de werkwijze in het planvoornemen aan te passen door weg te blijven van oevers en watergangen te kruisen middels sleufloze technieken zoals bijvoorbeeld een HDD boring, dan zal geen nader onderzoek ten behoeve van de platte schijfhoren, heikikker en rugstreepad in en aan de watergangen nodig zijn. Wel blijven onderstaande mitigerende maatregelen voor rugstreepad gelden.

Algemene maatregelen

Vleermuizen: het plangebied en de directe omgeving kan een functie als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen vervullen. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Wanneer in het actieve seizoen (1 april t/m 31 oktober) van vleermuizen gewerkt wordt met (bouw)verlichting en deze verlichting op de omliggende waterlichamen, weilanden en bomenrijen geschoten wordt, kan verstoring ontstaan. In de periode 1 november t/m 31 maart zijn vleermuizen inactief en heeft verlichting geen effect, in deze periode zijn dan ook geen beperkingen. Het advies luidt daarom om in de actieve periode (1 april t/m 31 oktober) niet met (bouw)verlichting op de omliggende waterlichamen, weilanden en bomenrijen te schijnen om verstoring van vleermuizen te voorkomen.

Rugstreepad: geschikt landbiotoop, in de vorm van vergraafbaar zand, is binnen het plangebied, momenteel niet aanwezig voor de rugstreepad. Echter is een berg vergraafbaar zand wel aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Bovendien kan geschikt landhabitat ontstaan tijdens de graafwerkzaamheden. Rugstreepadden kunnen dit vergraafbare zand koloniseren. Tevens kan geschikt voortplantingswater ontstaan in bandensporen van zwaar materieel. Aangezien de rugstreepad binnen twee kilometer van het plangebied waargenomen is en geen onoverbrugbare barrières aanwezig zijn tussen de bekende waarnemingen en het plangebied, zijn maatregelen nodig om vestiging van de soort te voorkomen. Daarom dienen tijdens de graafwerkzaamheden of het aanbrengen van zand of grond een paddenscherm aanwezig te zijn rondom het werkkerrein. Tevens wordt geadviseerd om eventuele ontstane bandensporen uit te vlakken of gebruik te maken van rijplaten.

Aanvullend voor het deel van het plangebied gelegen ten zuiden van de Groote- of Achterwaterschap:

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: diverse algemene broedvogels kunnen broeden in de weilanden, bomen en watergangen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grotweg van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Aanvullend voor de watergangen geldt dat, als het niet mogelijk is om de werkzaamheden te starten voor het broedseizoen, alle aanwezige vegetatie in de breedte en de nabijheid van de werkstrook in de watergang, voor het broedseizoen verwijderd dient te zijn. Hierdoor komen watervogels niet tot broeden in dat deel van de watergangen.

Aanvullend voor het deel van het plangebied gelegen ten noorden van de Groote- of Achterwaterschap:

Dit gebied ligt in belangrijk weidevogelgebied. Om deze reden is werken tijdens het broedseizoen hier niet toegestaan.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de soorten waarmee rekening dient gehouden te worden in het vervolg van het project.

Tabel 1: Overzicht van soorten waarmee in het vervolg van het project rekening gehouden moet worden.

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Amfibieën	Heikikker (<i>Rana arvalis</i>)	Ja, nader onderzoek of aanpassing planvoornemen
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Ja, nader onderzoek of aanpassing planvoornemen en mitigerende maatregelen
Broedvogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Diverse algemene soorten	Mitigerende maatregelen
Weekdieren	Platte schijfhoorn (<i>Anisus vorticulus</i>)	Ja, nader onderzoek of aanpassing planvoornemen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Mitigerende maatregelen
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Mitigerende maatregelen
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Mitigerende maatregelen
	Tweekleurige vleermuis (<i>Vespertilio murinus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Vale vleermuis (<i>Myotis myotis</i>)	Mitigerende maatregelen

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	8
1.1	Aanleiding	8
1.2	Doel van het onderzoek	8
1.3	Leeswijzer	8
2.	Opzet van het onderzoek	9
2.1	Bureauonderzoek.....	9
2.2	Veldonderzoek	9
2.3	Effectenbeoordeling	9
3.	Beschrijving van het plangebied en planvoornemen	11
3.1	Ligging en algemene beschrijving van het plangebied	11
3.2	Planvoornemen	11
4.	Gebiedsbescherming	19
4.1	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden	19
4.2	Oriënterend veldbezoek gebiedsbescherming	20
4.3	Effectbeoordeling gebiedsbescherming.....	20
4.4	Deelconclusie gebiedsbescherming	21
5.	Soortbescherming	23
5.1	Amfibieën	23
5.2	Broedvogels	24
5.3	Flora	27
5.4	Reptielen.....	27
5.5	Vleermuizen	28
5.6	Vlinders	28
5.7	Weekdieren.....	29
5.8	Grondgebonden zoogdieren	29
5.9	Geen beschermde soorten waargenomen in de omgeving van het plangebied	30
5.10	Vrijgestelde soorten	30
6.	Effectbeoordeling	31
6.1	Beschermde soorten waar een effect op verwacht wordt.....	31
6.2	Beschermde soorten waar geen effect op verwacht wordt.....	32
7.	Advies en vervolg soortbescherming.....	35
7.1	Nader onderzoek	35
7.2	Mitigerende maatregelen	36
8.	Conclusie en advies	38
8.1	Gebiedsbescherming	38
8.2	Soortbescherming	38

9.	Literatuur en bronvermelding	41
	Bijlage I Wet natuurbescherming	42

1. Inleiding

Hoofdstuk 1 bestaat uit een korte uitleg waarom dit onderzoek noodzakelijk is. Tevens wordt het doel van het onderzoek toegelicht en als laatste volgt de leeswijzer van deze rapportage.

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens een ondergrondse transportleiding voor drinkwater aan te leggen doorheen weiland en watergangen en deze aan te sluiten op de reeds bestaande leiding. De leiding zal onder de weilanden gelegen aan de Middelweg en Molenweg te Nieuw-Lekkerland en aan de Kerkweg, Tiendweg en Heiweg te Alblasterdam lopen. Voorafgaand aan deze ruimtelijke ingreep dient onderzocht te worden of de werkzaamheden leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) en/of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN). De opdrachtgever heeft IDDS gevraagd hiervoor een quickscan op te stellen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen. Dit rapport presenteert de bevindingen van dat onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is te onderzoeken of:

- In het plangebied beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen;
- Het plangebied een belangrijke functie voor beschermde plant- en diersoorten kan vervullen (bijvoorbeeld als essentieel foerageergebied, vliegroute, nest- of verblijfplaats);
- De ingreep mogelijk een effect heeft op deze beschermde soorten;
- De ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde natuurgebieden (zoals Natura 2000-gebieden en NNN);
- Door het treffen van mitigerende maatregelen negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten kunnen worden voorkomen;
- Op basis van bovenstaande bevindingen nader onderzoek nodig is; en
- Op basis van bovenstaande bevindingen mogelijk een ontheffing en/of vergunning nodig is.

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de kenmerken van het plangebied en het planvoornemen. In hoofdstuk 4 wordt dieper ingegaan op het onderdeel gebiedsbescherming van de Wnb. De resultaten van het bureau- en veldonderzoek in het kader van de soortbescherming worden in hoofdstuk 5 beschreven. In Hoofdstuk 6 wordt de effectbeoordeling van de soortbescherming uiteen gezet en in Hoofdstuk 7 volgt het advies en mogelijke vervolgstappen in het kader van de soortbescherming. Ten slotte worden in Hoofdstuk 8 conclusies getrokken. Een overzicht van de gebruikte literatuur is terug te vinden in Hoofdstuk 9.

De belangrijkste (verbods)bepalingen uit de Wnb staan in Bijlage I.

2. Opzet van het onderzoek

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet hoe het onderzoek is opgezet. Hierbij wordt het bureauonderzoek, het veldbezoek en de effectbeoordeling toegelicht.

2.1 Bureauonderzoek

Door middel van bronnen- en literatuuronderzoek wordt onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied recent zijn waargenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (hierna NDFF) van de afgelopen vijf jaar. Daarnaast wordt (vrij beschikbare) informatie geraadpleegd, zoals relevante verspreidingsatlassen en actuele websites (zie Hoofdstuk 9 voor de literatuurlijst). Hierbij wordt in een straal van drie kilometer rond het plangebied gekeken welke beschermde soorten voorkomen. Ook wordt de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. Indien nodig worden gebiedsspecifieke documenten geraadpleegd om beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied in kaart te brengen.

2.2 Veldonderzoek

Tevens wordt een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied, wordt een indicatie gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde flora en fauna en (beschermde) habitatype. Tijdens het veldbezoek wordt globaal geïnventariseerd welke biotopen, (beschermde) habitatype en welke (beschermde) soorten (mogelijk) in en in de directe omgeving van het gebied aanwezig zijn. Het kan zijn dat op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, niet alle soorten zichtbaar zijn. Soorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar aanwezig. Daarom worden de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratieroutes vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier wordt het belang van het plangebied beoordeeld voor (beschermde) flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

2.3 Effectenbeoordeling

Gebiedsbescherming

Op basis van de voorgenomen werkzaamheden, de resultaten van het veldbezoek en de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, zoals Natura 2000-gebieden en NNN, wordt bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten op beschermde gebieden. Indien negatieve effecten op voorhand niet uitgesloten kunnen worden, wordt aangegeven welke vervolgstappen (zoals aanvullende toetsing en/of vergunningsaanvraag) noodzakelijk zijn. Een stikstofberekening is geen onderdeel van dit rapport. Indien stikstofeffecten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, kan wel geadviseerd worden om een stikstofberekening op te (laten) stellen.

Soortbescherming

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreidingsgegevens van beschermde soorten, wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van

betekenis kan zijn. Vervolgens wordt getoetst of de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot (negatieve) effecten op de potentieel aanwezige soorten. Bij deze toetsing wordt alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wnb. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming. Indien (negatieve) effecten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, wordt in kaart gebracht welke verbodsbepalingen worden overtreden. Indien mogelijk worden mitigerende maatregelen benoemd om de effecten te voorkomen of te verzachten om te voldoen aan de Wnb. Indien mitigerende maatregelen niet mogelijk zijn, wordt aangegeven welke vervolgstappen (zoals nader onderzoek en/of ontheffingstraject) noodzakelijk zijn.

Soorten die geen strikte bescherming genieten, worden dus niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten, bij een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikel 3.10 van de Wnb. Wel geldt ten alle tijden de Zorgplicht op grond van artikel 1.11 van de Wnb.

3. Beschrijving van het plangebied en planvoornemen

Hoofdstuk 3 bestaat uit een gedetailleerde beschrijving van het plangebied, evenals een omschrijving in wat voor omgeving het plangebied ligt. Tevens wordt een beschrijving van de voorgenomen plannen weergegeven.

3.1 Ligging en algemene beschrijving van het plangebied

In onderstaand figuur is een luchtfoto te zien van de ligging van het plangebied. Hierop is te zien dat het plangebied in weilanden ligt tussen de dorpskernen van Nieuw-Lekkerland (noorden), Ablasserdam (westen) en Oud Alblas (zuiden). Het plangebied start aan de Middelweg in Nieuw Lekkerland kruist de Oude Watering en het Groote- of Achterwaterschap en buigt dan af langs de Tiendweg richting de Heiweg in Oud Alblas. Tussen de weilanden lopen enkele sloten waarvan enkele eveneens doorkruist worden. De omgeving heeft voornamelijk een open structuur. Enkel langs de Middelweg en de Tiendweg zijn veel bomen aanwezig. De figuren 3 t/m 12 onder paragraaf 3.2 geven een impressie van het plangebied weer.

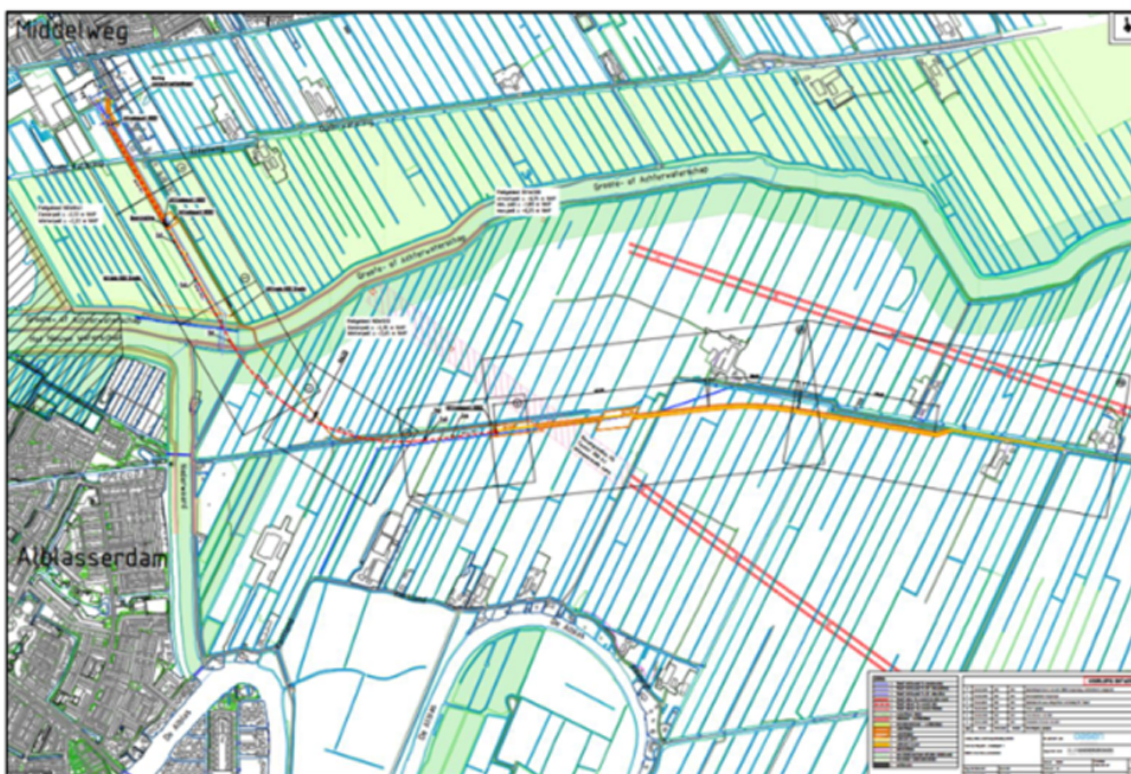

Figuur 1: Onderzoeksgebied quickscan binnen het blauwe kader.

3.2 Planvoornemen

De opdrachtgever is voornemens om een nieuwe transportleiding voor drinkwater aan te leggen en aan te sluiten op het bestaande netwerk. Het tracé start aan de Middelweg in Nieuw-Lekkerland en loopt door weilanden en watergangen tot aan de Heiweg in Oud-Alblas. De leiding zal voor een klein deel van het tracé worden aangelegd in open sleuf en voor een groot deel van het tracé door middel van een horizontaal gestuurde boring (HDD) op een diepte van

circa 26m onder het maaiveld. Hierbij dienen enkele waterlichamen overgestoken te worden. In de watergangen die middels een "open sleuf" worden gepasseerd, een sloot ter hoogte van de Middelweg, de Oude Watering en een sloot ter hoogte van de Heiweg, zal mogelijk een damwand in de watergang worden aangebracht. Hierbij worden mogelijk delen van enkele watergangen (tijdelijk) leeggepompt. De werkstroken voor de aanleg in open sleuf worden 20 meter breed en voorzien van rijplaten en afrastering. De aanleg van de leiding via horizontaal gestuurde boring gebeurt op circa 26 meter onder het maaiveld. Bomen worden niet gekapt. Het tracé van de nieuwe transportleiding voor drinkwater staat aangegeven op onderstaande overzichtstekening.

Figuur 2: Technische overzichtstekening van het tracé. De rode stippellijnen geven aan waar de leiding via horizontale boring wordt aangelegd. De volle oranje lijnen geven de werkstroken aan.

Het tracé kent onderstaand verloop:

- Startpunt van de boring en aanleg van de leiding in weiland ter hoogte van de Middelweg 189, Nieuw-Lekkerland (Figuur 3).
- Aanleg van de leiding in open sleuf parallel in het weiland met de Middelweg. Hier wordt ten behoeve van de aanleg van de sleuf een deel van een sloot tijdelijk afgedamd en leeggepompt. De leiding loopt verder in open sleuf achter het woonhuis op Middelweg 86 richting het Groote of Achterwaterschap (Figuur 4).
- Oversteek Oude Watering ter hoogte van de kruising van de Molenweg met de Elzenweg. Hier zal een deel van de watergang eveneens tijdelijk worden afgedamd voor het maken van een sleuf en aanleg van een zinker in den natte (afzinken prefab zinker in gebaggerde sleuf). Halverwege het weiland gaat het tracé over van aanleg in open sleuf naar aanleg middels HDD boring (Figuur 5).
- Groote of Achterwaterschap wordt gekruist middels HDD boring parallel met de

fietsbrug (Figuur 7).

- Verloop van het tracé door het weiland ten oosten van de Kerkweg (Figuur 8) en ten noorden van de Tiendweg, Alblasserdam (Figuur 9).
- Oversteek sloten naar het weiland ten zuiden van de Tiendweg (Figuur 10).
- Uittrede van de leiding en verdere aanleg in open sleuf parallel met de Tiendweg tot de Heiweg, Oud-Alblas. Hier sluit de leiding aan op het bestaand netwerk (Figuur 11).
- Oversteek van de watergang naar het weiland ten noorden van de Heiweg net voorbij Pensionstal de Amazonehoeve. Hier loopt de leiding parallel met de weg tot aan melkveebedrijf Kortleve (Figuur 12).

Figuur 3: Weiland ter hoogte van Middelweg 189, Nieuw-Lekkerland.

Figuur 4: Het aansluitend stuk weiland aan de Middelweg. Het woonhuis op de foto is gelegen op Middelweg 86.

Figuur 5: De Oude Watering ter hoogte van de kruising van de Middelweg met de Elzenweg. Hier gaat de Middelweg over in de Molenweg.

Figuur 6: Het stuk weiland ten westen van de Molenweg gezien vanaf de kruising aan de Middelweg met de Elzenweg tot de Groote- of Achterwaterschap.

Figuur 7: De Groote- of Achterwaterschap gezien vanaf de fietsbrug.

Figuur 8: Het stuk weiland ten oosten van de Kerkweg, Alblasserdam. Langs de bomenrij achteraan op de foto loopt een wandelpad, de Tiendweg.

Figuur 9: De Tiendweg, Alblasserdam. Dit wandelpad is aan beide zijden begrenst door sloten.

Figuur 10: Het stuk weiland ten zuiden van de Tiendweg gezien in de richting van de Heiweg, Oud-Alblas.

Figuur 11: Het stuk weiland ten zuiden van de Heiweg gezien in de richting van pensionstal Amazonehoeve.

Figuur 12: Het stuk weiland ten noorden van de Heiweg tussen pensionstal Amazonehoeve en melkveebedrijf Kortleve (rechts op de foto).

4. Gebiedsbescherming

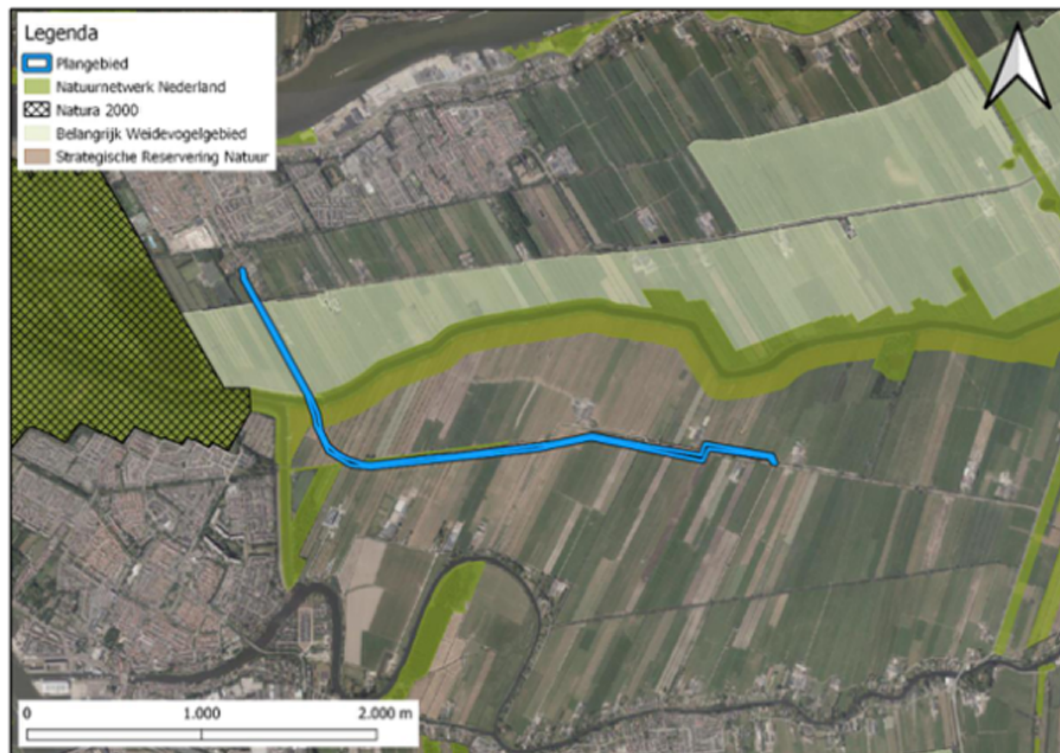
In dit hoofdstuk wordt weergegeven welke beschermde natuurgebieden in de directe omgeving van het plangebied aanwezig zijn. Op basis van de bureaustudie en het veldbezoek wordt bepaald of (negatieve) effecten op deze beschermde natuurgebieden op voorhand uitgesloten kunnen worden of vervolgonderzoek noodzakelijk is.

4.1 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

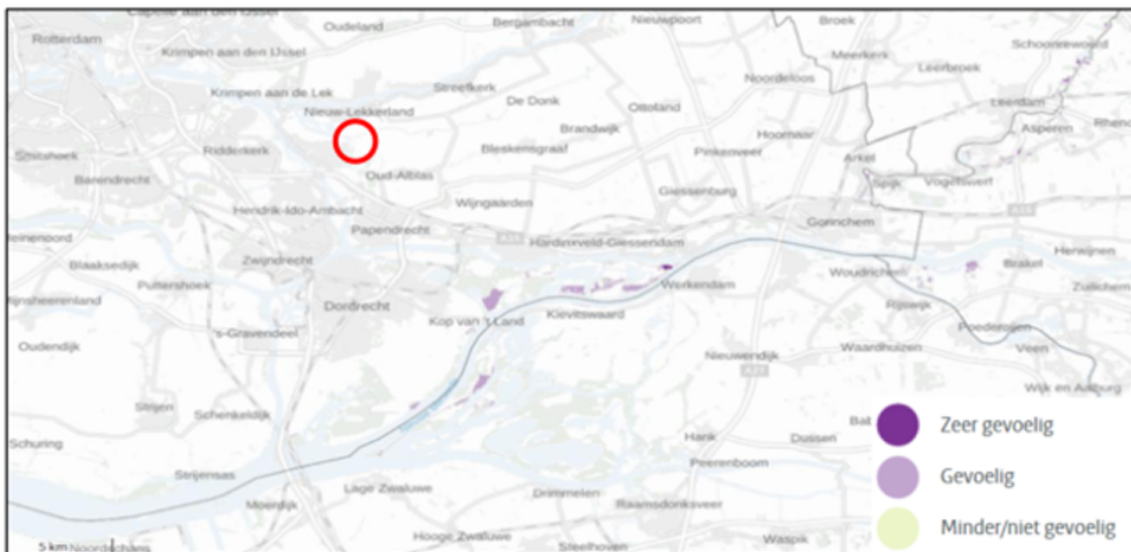
Het plangebied maakt geen deel uit van beschermd Natura 2000-gebied. Wel is een deel van het plangebied onderdeel van Natuurnetwerk Nederland, belangrijk weidevogelgebied en strategische reservering natuur. In onderstaande tabel zijn de afstanden tot de dichtstbijzijnde beschermde gebieden vermeld, dit wordt tevens weergegeven in Figuur 13. In Figuur 14 is een overzicht weergegeven van stikstof gevoelige habitattypen ten opzichte van het plangebied.

Tabel 2: Afstanden tussen plangebied en beschermde gebieden.

Beschermd gebied	Afstand tot het plangebied in meters
Natura-2000 gebied	423 – Boezems-Kinderdijk (weinig gevoelig voor stikstof)
Natuur Netwerk Nederland (NNN)	0
Belangrijk weidevogelgebied	0
Strategische Reservering Natuur	0

Figuur 13: Ligging plangebied (blauw kader) ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

Figuur 14: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige Natura2000 gebieden. Bron: Aeries Calculator.

4.2 Oriënterend veldbezoek gebiedsbescherming

Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebied Boezems Kinderdijk is gekeken of in het plangebied de aangewezen beschermde habitattypen 'Meren en moerassen' en habitatsoorten Noordse woelmuis, purperreiger, porseleinhoen, zwarte stern, smient, krakeend, slobend en snor aanwezig zijn. Het plangebied bestaat uit weilanden in agrarisch gebruik met poldersloten, de Oude Watering en de Groote- of Achterwaterschap. Het habitatype 'Meren en moerassen' is niet aanwezig. Rietmoeras ontbreekt voor purperreiger, zwarte stern en snor om te broeden. Voor porseleinhoen ontbreken geïnunderde kruidenvegetaties om te broeden. Voor Noordse woelmuis ontbreekt voldoende variatie in vegetatie met kruiden en overgangszones met riet en zegges of zeer extensief gebruikte hooilanden. De grondelsoorten smient, krakeend en slobend kunnen tijdens de trektijd en wintermaanden de waterlichamen in het plangebied gebruiken als rustplaats en foerageerplaats.

4.3 Effectbeoordeling gebiedsbescherming

Het plangebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Boezems Kinderdijk. Nabij het plangebied zijn de beschermde habitattypen 'Meren en moerassen' niet aanwezig. Voor de aangewezen habitatsoorten Noordse woelmuis, purperreiger, porseleinhoen, zwarte stern en snor is geen geschikt habitat aanwezig. Smient, krakeend en slobend kunnen tijdens de trektijd en wintermaanden wel gebruik maken van de waterlichamen in het plangebied. De ingreep in de waterlichamen zijn van tijdelijke aard en over een beperkte oppervlakte waardoor voldoende uitwijkmogelijkheid aanwezig blijft. Zodoende treden geen negatieve effecten op voor beschermde soorten.

Effecten van stikstof op het Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uitgesloten. Het nabijgelegen Boezems Kinderdijk is momenteel aangewezen als niet stikstofgevoelig. Echter bevinden zich binnen een straal van 10 km gebieden (Biesbosch) die wel stikstofgevoelig zijn. Met de uitspraak van de Raad van State van 02-11-2022 (zaak 202107079/1/R4 Porthos) is de bouwvrijstelling komen te vervallen betreffende de gevolgen van stikstof in de sloop- en aanlegfase. Door deze uitspraak is het noodzakelijk om de gevolgen van stikstofdepositie die mogelijk worden veroorzaakt door bouw- en aanlegactiviteiten inzichtelijk te maken. Een

stikstofberekening is noodzakelijk voor het aanleggen van het leiding tracé. Uit de berekening moet blijken of het project stikstofdepositie veroorzaakt op de gebieden die aangewezen zijn als stikstofgevoelig

In Nederland wordt gewerkt aan een robuust natuurnetwerk om natuurgebieden beter met elkaar te verbinden; het NNN. Binnen NNN-gebieden zijn diverse natuurtypen en doelsoorten aangemerkt die belangrijk zijn voor ieder specifiek gebied. Ruimtelijke ingrepen die leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, tot vermindering van het oppervlak van het NNN of van de samenhang binnen het NNN is niet toegestaan.

Daarnaast wil de provincie Zuid-Holland een aantal specifieke waarden en gebieden in stand houden, omdat ze landschappelijk, ecologisch of qua gebruikswaarde bijzonder en kwetsbaar zijn. In die hoedanigheid leveren ze een belangrijke en specifieke bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland. Zo is de provincie Zuid-Holland één van de provincies met de hoogste weidevogeldichtheden. Dit betekent dat de provincie Zuid-Holland een bijzondere verantwoordelijkheid heeft voor de instandhouding van deze populaties. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden zijn mogelijk, maar met inachtneming van het in stand houden van de specifieke waarden.

Een deel van het plangebied ligt binnen de begrenzing van het NNN, belangrijk weidevogelgebied en strategische reservering natuur. Hier is open grasland, vochtig hooiland, veenmoeras, en zoete plas gewenst. Door de voorgenomen werkzaamheden kan de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van dit NNN-gebied en strategische reservering natuur op voorhand worden uitgesloten. De leiding gaat onder deze gebieden door middels een gestuurde boring (30m onder maaiveld). Doordat de werkzaamheden binnen het belangrijk weidevogelgebied deels plaatsvinden middels open ontgravingen kunnen effecten op de specifieke waarden van het belangrijk weidevogelgebied niet op voorhand worden uitgesloten. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen trillingen, geluid en optische verstoring tijdelijk een negatief effect hebben op aanwezige soorten in het weiland of waterlichamen. Ook zal sprake zijn van een, tijdelijk, oppervlakteverlies van het belangrijk weidevogelgebied. Daarom zal een "nee, tenzij-toets" uitgevoerd moeten worden. Hierin zal worden getoetst of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot een (permanente) aantasting van de specifieke waarden van het belangrijk weidevogelgebied. Ook wordt beoordeeld welke (indien noodzakelijk) mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Hoogstwaarschijnlijk zal de maatregel worden opgelegd dat niet gewerkt mag worden in het broedseizoen. De resultaten van deze toets dienen voorgelegd te worden aan de provincie Zuid-Holland.

4.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied. De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden en heeft geen significant verstrend effect op aangewezen habitatsoorten.

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het NNN, belangrijk weidevogelgebied en strategische reservering natuur. Door de voorgenomen werkzaamheden kan de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van dit NNN-gebied en strategische reservering natuur op voorhand worden uitgesloten. Een "nee, tenzij-toets" zal uitgevoerd moeten worden om te toetsen of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot een (permanente) aantasting van de specifieke waarden van het belangrijk weidevogelgebied. Ook wordt beoordeeld welke (indien noodzakelijk) mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen moeten worden.

Hoogstwaarschijnlijk zal de maatregel worden opgelegd dat niet gewerkt mag worden in het broedseizoen. De resultaten van deze toets dienen te worden voorgelegd aan de provincie Zuid-Holland.

Effecten van stikstof op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uitgesloten. Het nabij gelegen Boezems Kinderdijk is momenteel aangewezen als niet stikstofgevoelig. Echter bevinden zich binnen een straal van 10 km gebieden (Biesbosch) die wel stikstofgevoelig zijn. Met de uitspraak van de Raad van State van 02-11-2022 (zaak 202107079/1/R4 Porthos) is de bouwvrijstelling komen te vervallen betreffende de gevolgen van stikstof in de sloop- en aanlegfase. Door deze uitspraak is het noodzakelijk om zowel de gevolgen van stikstofdepositie die mogelijk worden veroorzaakt door bouw- en aanlegactiviteiten inzichtelijk te maken. Een stikstofberekening is noodzakelijk voor het aanleggen van het leiding tracé. Uit de berekening moet blijken of het project stikstofdepositie veroorzaakt op de gebieden die aangewezen zijn als stikstofgevoelig

5. Soortbescherming

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep weergegeven of en zo, ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als het veldbezoek. Het veldonderzoek is op 15 december 2022 uitgevoerd door deskundig ecoloog [REDACTED]. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de weersomstandigheden tijdens het veldbezoek.

Tabel 3: Weersomstandigheden tijdens veldbezoek (bron: Weeronline).

Datum	Temperatuur (°C)	Overheersende windrichting (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
15-12-2022	5	WZW 3	Overwegend zonnig	0

5.1 Amfibieën

Bureauonderzoek

Uit de bureaustudie is gebleken dat onderstaande soorten in de directe omgeving van het plangebied voorkomen.

Tabel 4: Waargenomen amfibieënsoorten in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (wetenschappelijke soortnaam)
Heikikker (<i>Rana arvalis</i>)
Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)

Veldbezoek

Binnen het plangebied, ten noorden van de Groote- of Achterwaterschap, is geschikt biotoop voor heikikker aanwezig in de vorm van halfnatuurlijk grasland en sloten in veen- of kleigronden. Enkel de ondiepe delen aan sloten zijn geschikt als voortplantingswater. De Oude Watering is te diep om te dienen als voortplantingswater voor de heikikker. Het deel van het plangebied ten zuiden van de Groote- of Achterwaterschap is voor heikikker ongeschikt vanwege het intensief agrarisch gebruik. Voor rugstreeppad zijn in het hele plangebied ondiepe delen van de sloten geschikt als voortplantingsplaats. Ook voor deze soort is de Oude Watering te diep. Geschikt landhabitat, in de vorm van vergraafbaar zand, is binnen het plangebied niet aanwezig. In de directe nabijheid van het plangebied, aan de toegang tot de weilanden ter hoogte van de kruising van de Elzenweg met de Molenweg, is wel een berg vergraafbaar zand aanwezig (Figuur 15). De aanwezigheid van heikikker en rugstreeppad in het plangebied en/of de directe omgeving daarvan is al eerder vastgesteld (bron: NDFF) en kan niet uitgesloten worden.

Figuur 15: Aan de toegang tot de weilanden ter hoogte van de kruising van de Elzenweg en de Molenweg is een berg vergraafbaar zand aanwezig. Deze bevindt zich in de directe nabijheid van het plangebied. Rugstreeppadden kunnen deze berg gebruiken als landhabitat.

5.2 Broedvogels

Bureauonderzoek

Uit de bureaustudie is gebleken dat in de directe omgeving van het plangebied waarnemingen zijn gedaan van verschillende vogels met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4). In de tabel hieronder wordt weergegeven om welke soorten het gaat.

Tabel 5: Waargenomen vogelsoorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4) in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)	Beschermingscategorie
Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	4
Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	4
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	2
Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	3
Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	4
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	2
Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	3
Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	3
Ransuil (<i>Asio otus</i>)	4
Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	2
Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	3
Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	4
Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	1

Veldbezoek

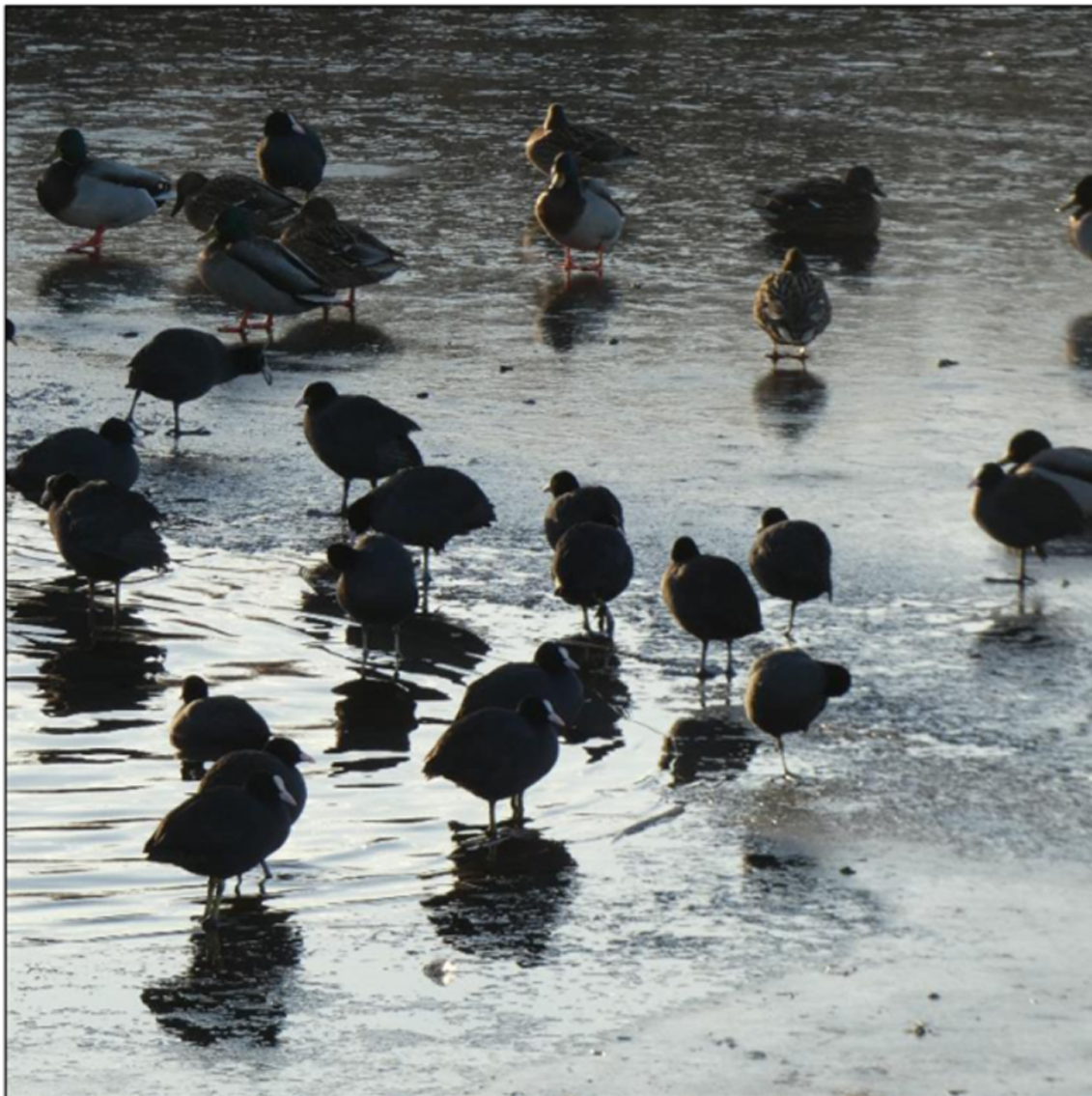
Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Vogelsoorten die gebruik maken van gebouwen om te broeden of te verblijven, zoals de huismus, gierzwaluw, kerkuil en slechtvalk, kunnen hiermee uitgesloten worden. Voor kerkuilen en slechtvalk zijn tevens geen kasten aanwezig. Het plangebied bestaat voornamelijk uit open weiland met sloten.

Ten tijde van het veldbezoek waren in de weilanden in grote aantallen (>50) grauwe gans, kolgans, grote Canadese gans en brandgans aanwezig. Verder zijn knobbelzwaan, grote zilverreiger, blauwe reiger, kokmeeuw, kievit, kauw en roek foeragerend in de weilanden waargenomen (Figuur 16 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Kievit en andere grondbroeders, zoals de graspieper, kunnen in de weilanden tot broeden komen tijdens het broedseizoen. Enkel ter hoogte van de kruising met de sloten aan de Tiendweg te Alblasserdam zijn bomen in het plangebied aanwezig. In deze bomen, en de bomen in de directe omgeving van het plangebied, zijn geen holten of nesten aangetroffen.

Figuur 16: In de weilanden zijn tijdens het veldbezoek onder andere volgende vogelsoorten foeragerend waargenomen: grauwe gans en kolgans (boven), grote Canadese gans en brandgans (midden), grote zilverreiger (onder links), roek (onder midden) en kievit (onder rechts). Kievit en andere grondbroeders kunnen in de weilanden tot broeden komen.

Aan de sloten en de Groote of Achterwaterschap zijn meerkoet, waterhoen en wilde eend waargenomen (Figuur 17). Deze soorten, knobbelzwaan en andere algemene watervogels kunnen de oevervegetatie aan de waterlichamen gebruiken om in te broeden.

Figuur 17: In de sloten en aan de Groote of Achterwaterschap zijn wilde eend, meerkoet en waterhoen gezien. Diverse watervogelsoorten kunnen de oevervegetatie van de waterlichamen gebruiken om te broeden.

Een torenvalk werd al biddend boven het weiland waargenomen aan de Heiweg in Oud-Alblas. Aan een boom naast de Tiendweg is een valkenkast aanwezig, deze bevindt zich echter ver buiten het plangebied.

Voor ooievaar en slechtvalk zijn hoge plekken aanwezig in de vorm van hoogspanningsmasten. Hier zijn geen nesten in aangetroffen. Net buiten het plangebied, aan de Middelweg in Nieuw-Lekkerland, is een door de mens gemaakte paal met houten platform aanwezig waar ooievaar gebruik van kan maken. Daarnaast kan de ooievaar de weilanden gebruiken als foerageergebied. Boomvalk, buizerd, sperwer en havik worden niet binnen het plangebied verwacht door het ontbreken van kraaien- en eksterne nesten. Voor grote gele kwikstaart

ontbreken traagstromende beken en rivieren omzoomd door loofbos. Ransuil wordt uitgesloten door het ontbreken van geschikte bomen die als winterroestplaats kunnen dienen en het ontbreken van oude kraaien- en eksternesten die de ransuil gebruikt als nest. Tenslotte wordt steenuil uitgesloten wegens het ontbreken van nestkasten, bebouwing en holtebomen binnen het plangebied. Tevens zijn geen sporen (braakballen) aangetroffen van uilen. De roofvogels kunnen de weilanden wel gebruiken als foerageergebied.

5.3 Flora

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat onderstaande soorten in de directe omgeving van het plangebied voorkomen.

Tabel 6: Waargenomen soorten beschermde flora in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)
Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)
Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)

Veldbezoek

Toegang tot de weilanden was niet mogelijk aangezien deze in privé bezit zijn. De flora is daarom beoordeeld aan de randen van de weilanden. Zowel de weilanden gelegen in Belangrijk weidevogelgebied als daarbuiten worden begraasd door schapen. De weilanden ten zuiden van de Groote of Achterwaterschap bestaan voornamelijk uit Engels raaigras en worden begraasd door schapen, koeien en paarden. In de directe omgeving zijn een stoeterij, manege en varkenshouderij aanwezig. Vanwege het agrarisch gebruik zijn de bodems naar verwachting zeer voedselrijk. In de bodem zijn verder soorten aangetroffen als grote brandnetel, fluitenkruid, ridderzuring en koolzaad (Figuur 18). Dit duidt eveneens op een zeer voedsel- en stikstofrijke bodem waardoor beschermde plantensoorten hier niet zijn aangetroffen en niet worden verwacht.

Figuur 18: Overzicht van vegetatie in het plangebied, v.l.n.r. fluitenkruid, koolzaad en grote brandnetel. Dit duidt op een zeer voedselrijke bodem.

In het plangebied liggen enkele sloten en waterlichamen waarvan de oevers on-beschoeid zijn. Langs sommige oevers is begroeiing in de vorm van Engels raaigras, riet en grote lisdodde aanwezig. Vanwege de ligging en omringende intensieve landbouwgronden kan worden gesteld dat de sloten zeer voedsel- en stikstofrijk zijn. Hierdoor worden beschermde plantensoorten ook rondom de watergangen niet verwacht.

5.4 Reptielen

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat onderstaande reptielensoort in de directe omgeving van het

plangebied voorkomt.

Tabel 7: Waargenomen beschermde reptielensoort in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)
Muurhagedis (<i>Podarcis muralis</i>)

Veldbezoek

Voor muurhagedis ontbreken warme, stenige plekken in het plangebied. Bovendien komt de soort in Nederland alleen in het wild voor in Maastricht. Andere waarnemingen in Nederland betreffen illegaal uitgezette individuen. De aanwezigheid van muurhagedis kan hiermee uitgesloten worden.

5.5 Vleermuizen

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat in de directe omgeving van het plangebied onderstaande vleermuissoorten voorkomen.

Tabel 8: Waargenomen beschermde vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)
Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)
Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)

Veldbezoek

Binnen het plangebied is geen bebouwing en zijn geen holtebomen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan hiermee uitgesloten worden.

Aan de randen van het plangebied zijn uitgesproken lijnvormige landschapselementen aanwezig, in de vorm van sloten en de bomenrijen ter hoogte van de Middelweg en de Tiendweg, welke als vliegroute voor vleermuizen kunnen fungeren. Het plangebied is mogelijk deels onderdeel van essentieel foerageergebied gezien een deel van het plangebied in belangrijk weidevogelgebied en NNN ligt. In deze gebieden zijn de omstandigheden gunstiger voor insecten en is weinig lichtverstoring.

5.6 Vlinders

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat onderstaande soort in de directe omgeving van het plangebied voorkomt.

Tabel 9: Waargenomen beschermde vlindersoort in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)
Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)

Veldbezoek

De grote vos heeft als waardplant met name de iep, populier, zoete kers en wilgensoorten. Enkel aan de randen van de sloten, ter hoogte van de Middelweg en de Tiendweg, zijn wilgen aanwezig. Echter zijn deze te klein, niet vrijstaand en ze staan niet in het juiste habitat (nabij droog bos), waardoor de bomen voor grote vos niet geschikt zijn als waardplant. De aanwezigheid van grote vos in het plangebied kan hiermee uitgesloten worden.

5.7 Weekdieren

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat onderstaande soort in de directe omgeving van het plangebied voorkomt.

Tabel 10: Waargenomen beschermd weekdier in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)
Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)

Veldbezoek

In het plangebied liggen enkele sloten waarvan de oevers on-beschoeid zijn. Langs sommige oevers is begroeiing in de vorm van gras, riet en grote lisdodde aanwezig. Vanwege de ligging en omringende intensieve landbouwgronden aan de Tiendweg en Heiweg kan worden gesteld dat daar vermeting in de sloten optreedt. Dit maakt de sloten in dat deel van het plangebied, ten zuiden van de Groote- of Achterwaterschap, ongeschikt leefgebied voor platte schijfhoren. De sloten gelegen in belangrijk weidevogelgebied, ten noorden van de Groote- of Achterwaterschap, vormen wel geschikt leefgebied. Platte schijfhoren is al eerder waargenomen in de sloten (bron: NDFF). De aanwezigheid van platte schijfhoren in de sloten is niet uit te sluiten.

5.8 Grondgebonden zoogdieren

Bureaustudie

Uit de bureaustudie is gebleken dat onderstaande soorten de directe omgeving van het plangebied voorkomen en voorkomen.

Tabel 11: Waargenomen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten in de omgeving van het plangebied (Bron: NDFF).

Soort (Wetenschappelijke soortnaam)
Bever (<i>Castor fiber</i>)
Noordse woelmuis (<i>Microtus oeconomus</i>)
Steenmarter (<i>Martes foina</i>)

Veldbezoek

In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor de bever, zoals overgangsgebied tussen land en water omzoomd met bos van wilg of populier. De Noordse woelmuis komt voor in het nabij gelegen Natura 2000- gebied Boezems Kinderdijk. In het plangebied ontbreekt voor Noordse woelmuis voldoende variatie in vegetatie met kruiden, overgangszones met riet en zegges of zeer extensief gebruikte hooilanden. Voor steenmarter ontbreken schuilplaatsen in

bebouwing, takkenhopen, dicht struweel of holtebomen. De aanwezigheid van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren is daarmee uitgesloten.

5.9 Geen beschermde soorten waargenomen in de omgeving van het plangebied

Bureaustudie en veldbezoek

Uit de bureaustudie is gebleken dat van de soortgroepen vissen, libellen en overige insecten binnen een straal van 3 kilometer, geen beschermde soorten zijn waargenomen. Geschikt habitat voor deze soorten ontbreekt ook binnen het plangebied. Beschermde soorten van deze soortgroepen worden daarom binnen het plangebied niet verwacht.

5.10 Vrijgestelde soorten

In de omgeving van het plangebied zijn enkele soorten waargenomen waarvoor binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Het gaat hier om de volgende zoogdieren en amfibieën; bosmuis, bunzing, dwergmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker. Voor deze soorten geldt ten alle tijden de zorgplicht in het kader van de Wnb.

6. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een (negatief) effect kunnen hebben op de beschermde soorten die volgens het (bureau- en veld)onderzoek in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen. Allereerst komen de soorten aan bod waarop een negatief effect niet uitgesloten kan worden. Vervolgens komen de soorten aan bod waar geen effect op verwacht wordt.

6.1 Beschermde soorten waar een effect op verwacht wordt

Onderstaande tabel geeft per soort(groep) weer of naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden een effect te verwachten is. Tevens wordt weergegeven welk artikel en lid uit de Wnb potentieel overtreden wordt.

Tabel 12: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten een negatief effect verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden en welk artikel en lid uit de Wnb potentieel overtreden wordt.

Soort(groep)	Reden van negatieve effecten	Artikel en lid Wnb
Amfibieën		
Heikikker	Voor heikikker is geschikt habitat, halfnatuurlijk grasland en sloten in veen en kleigebieden, aanwezig in het plangebied ten noorden van de Groote of Achterwaterschap. Bij werkzaamheden aan de sloten kunnen heikikkers worden gedood en/of verstoord en verblijfplaatsen worden beschadigd en/of vernield. Daarom kunnen negatieve effecten op potentieel aanwezige heikikkers niet worden uitgesloten.	§3.5, lid 1, 2 en lid 4
Rugstreeppad	Binnen het plangebied is momenteel geschikt voortplantingswater aanwezig in ondiepe delen van sloten. Bij werkzaamheden aan de sloten kunnen rugstreeppadden worden gedood en/of verstoord en verblijfplaatsen worden beschadigd en/of vernield. Geschikt landbiotoop, in de vorm van vergraafbaar zand, ontbreekt. Tijdens de werkzaamheden kan geschikt landhabitat ontstaan wanneer bouwzand geplaatst wordt. Indien de werkzaamheden stil komen te liggen, kunnen rugstreeppadden dergelijk bouwzand koloniseren. Ook kan de rugstreeppad water wat blijft staan in bandensporen gebruiken als voortplantingswater. Wanneer de werkzaamheden na een onderbreking worden hervat, kunnen rugstreeppadden gedood en/of verstoord worden en verblijfplaatsen worden beschadigd en/of vernield. Daarom kunnen negatieve effecten op potentieel aanwezige rugstreeppadden niet worden uitgesloten.	§3.5, lid 1, 2 en lid 4
Broedvogels		
Algemene broedvogels	Vogels kunnen broeden in de weilanden, bomen en waterlichamen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden. Wanneer de werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden en broedende vogels aanwezig zijn, worden broedende vogels verstoord en nestplaatsen worden vernield. Negatieve effecten op broedende vogels kan daarom niet uitgesloten worden.	§3.1, lid 2 en 4
Vleermuis		
Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, vale	De bomenrijen, diverse weilanden en waterlichamen kunnen mogelijk als essentiële vliegroute en essentieel foerageergebied door vleermuizen gebruikt worden. Tijdens de werkzaamheden kan er gebruikt gemaakt worden van bouwverlichting. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring in hun leefomgeving en vermijden gebieden met veel	§3.5, lid 2

Soort(groep)	Reden van negatieve effecten	Artikel en lid Wnb
vleermuis en meervleermuis	verlichting. Als in de schemer en nacht met (bouw)verlichting gewerkt wordt, kan een negatief effect optreden.	
Weekdieren		
Platte schijfhoren	De waterlichamen ten noorden van de Grootte of Achterwaterschap zijn geschikt als leefgebied voor platte schijfhoren. Bij werkzaamheden in de waterlichamen kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en verblijfplaatsen worden beschadigd en/of vernield. Daarom kunnen negatieve effecten op potentieel aanwezige platte schijfhorens niet worden uitgesloten.	§3.5, lid 1, 2 en lid 4

6.2 Beschermde soorten waar geen effect op verwacht wordt

Onderstaande tabel geeft per soort(groep) weer welke soorten niet verwacht worden en/of op welke soorten geen negatief effect verwacht worden.

Tabel 13: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten geen negatief effect verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden.

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
Broedvogels	
Boomvalk, buizerd, sperwer, havik	Horsten ontbreken binnen het plangebied. Ook zijn geen oude kraaien- of eksternesten aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving. De directe omgeving is ook te druk bezocht door verkeer en voetgangers dat er bij het broeden te veel verstoring zou optreden. De buizerd kan wel foerageren in het weiland. De werkzaamheden zijn echter zeer kleinschalig waardoor ten alle tijden grote delen weiland overblijven. Daarnaast wordt het weiland ook weer teruggebracht in de oude staat. Het tijdelijk verlies van een klein oppervlak aan foerageergebied heeft daardoor geen negatief effect op de buizerd.
Gierzwaluw	Binnen het plangebied zijn geen gebouwen en daarmee geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals ruimten onder dakgoten, losliggende dakpannen, gaten bij regenpijpen, gaten in muren en neststenen.
Grote gele kwikstaart	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk oevers van snel tot zwak stromende beken en rivieren omzoomd door loofbos. Deze soort kan ook broeden in dorpen waar een rivier doorheen loopt.
Huismus	Binnen het plangebied zijn geen gebouwen en daarmee geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals een toegankelijke dakrand, losliggende dakpannen en overige gaten en kieren in daken en schuren. Ook is er geen functioneel leefgebied aanwezig in de vorm van groenblijvende struiken, zanderige stukjes en drinkplaats.
Kerkuil	Binnen het plangebied zijn geen kasten aanwezig voor uilen. Ook zijn er geen toegankelijke schuren of zolders aanwezig. De kerkuil kan wel foerageren in het weiland. De werkzaamheden zijn echter zeer kleinschalig waardoor ten alle tijden grote delen weiland overblijven. Daarnaast wordt het weiland ook weer teruggebracht in de oude staat. Het tijdelijk verlies van een klein oppervlak aan foerageergebied heeft daardoor geen negatief effect op de kerkuil.
Ooievaar	Binnen het plangebied zijn geschikte broedlocaties aanwezig in de vorm van hoogspanningsmasten (Heiweg, Oud-Alblas). Daarnaast is er een door de mens gemaakte nestpalen (Middelweg 84, Nieuw-Lekkerland) aanwezig die ver buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden ligt. In de hoogspanningsmasten zijn geen nesten aangetroffen. Bovendien zijn de werkzaamheden grondgebonden waardoor negatieve effecten op mogelijke nesten uitgesloten kunnen worden. De ooievaar kan wel foerageren in het weiland. De werkzaamheden zijn echter zeer kleinschalig waardoor ten alle tijden grote delen weiland overblijven. Daarnaast wordt het weiland ook weer teruggebracht in de oude staat. Het tijdelijk verlies van een klein oppervlak aan foerageergebied heeft daardoor geen negatief effect op de ooievaar.
Ransuil	Binnen het plangebied zijn geen geschikte bomen (zeer dichte coniferen) die als winterroestplaats kunnen dienen. Tevens zijn geen sporen (braakballen) aangetroffen

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
	van uilen. Ook zijn geen oude kraai- of ekternesten aangetroffen in het plangebied. De ransuil kan wel foerageren in het weiland. De werkzaamheden zijn echter zeer kleinschalig waardoor ten alle tijden grote delen weiland overblijven. Daarnaast wordt het weiland ook weer teruggebracht in de oude staat. Het tijdelijk verlies van een klein oppervlak aan foerageergebied heeft daardoor geen negatief effect op de ransuil.
Roek	Net buiten het plangebied zijn geschikte broedlocaties aanwezig, namelijk vrijstaande, hoge groepen bomen langs graslanden. Echter is de roek is een echte koloniebroeder en zijn geen (overblijfselen van) nesten aangetroffen. Indien in de bomenrij een roekenkolonie had genesteld, hadden (oude) nesten zichtbaar moeten zijn. Hierdoor kan de aanwezigheid van roekennesten in de omgeving van het plangebied uitgesloten worden. Roeken gebruiken het weiland wel als foerageergebied. De werkzaamheden zijn echter zeer kleinschalig waardoor ten alle tijden grote delen weiland overblijven. Daarnaast wordt het weiland ook weer teruggebracht in de oude staat. Het tijdelijk verlies van een klein oppervlak aan foerageergebied heeft daardoor geen negatief effect op de roek.
Slechtvalk	Binnen het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk hoogspanningsmasten. Oude kraaien- of ekternesten zijn niet aangetroffen. Bovendien zijn de werkzaamheden grondgebonden waardoor negatieve effecten op mogelijke nesten uitgesloten kunnen worden.
Steenuil	Binnen het plangebied zijn geen toegankelijke schuren, zolders of uilenkasten aanwezig. De steenuil kan wel foerageren in het weiland. De werkzaamheden zijn echter zeer kleinschalig waardoor ten alle tijden grote delen weiland overblijven. Daarnaast wordt het weiland ook weer teruggebracht in de oude staat. Het tijdelijk verlies van een klein oppervlak aan foerageergebied heeft daardoor geen negatief effect op de steenuil.
Flora	
Kartuizer anjer	Kartuizer anjer groeit in zonnige, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme basenrijke grond in grasland (schraal grasland en kalkgrasland), bermen en rotsachtige plaatsen. Deze biotoopeisen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Kluwenklokje	Kluwenklokje groeit in matig voedselrijke grond in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. Deze biotoopeisen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Grondgebonden zoogdieren	
Bever	Er is binnen het plangebied geen geschikt habitat aanwezig, namelijk het overgangsgebied tussen land en water, omzoomd door broekbossen. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste; open of rotsige oevers worden gemedend.
Noordse woelmuis	Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig, namelijk voldoende variatie in de vegetatie met kruiden, overgangen met riet, zegges en zeer extensief hooiland.
Steenmarter	Binnen het plangebied zijn geen schuilplaatsen aanwezig, zoals boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, toegankelijke zolders of kruipruimtes, spouwmuren of ruimten onder dakbedekking met een minimale opening van 5-6 centimeter. Ook zijn geen prooiresten of latrines aangetroffen binnen het plangebied.
Reptielen	
Muurhagedis	De muurhagedis komt voor op warme, stenige plekken zoals rotswallen en stadsmuren. In Nederland komt de soort alleen in het wild voor in Maastricht. Andere waarnemingen in Nederland betreffen illegaal uitgezette individuen. Binnen het plangebied zijn de vereiste biotopen niet aanwezig.
Vleermuizen	
Bosvleermuis	Negatieve effecten op de bosvleermuis worden uitgesloten vanwege het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen (zowel in gebouwen als in boomholtes). Verder zijn de twee bekende kolonies van de bosvleermuis in Nederland enkel bekend in boomholtes (enkele malen is een solitair mannetje in een gebouw aangetroffen) en in het oosten van het land.
Baardvleermuis, Brandts vleermuis	Negatieve effecten op baardvleermuis kunnen worden uitgesloten wegens het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen en vanwege het ontbreken van een bosrijk gebied binnen het plangebied.

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
	<p>Zomerverblijfplaats: boomholtes, nest- of vleermuiskasten, zolders, de ruimte achtergevelbetimmering en vensterluiken van gebouwen.</p> <p>Winterverblijfplaats: voornamelijk ondergrondse ruimten als mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders.</p> <p>Foerageergebied: bossen, bosranden en in kleinschalig gesloten landschappen.</p>
Franjestaart	<p>Negatieve effecten op de franjestaart kunnen worden uitgesloten wegens het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen binnen het plangebied.</p> <p>Zomerverblijfplaats: boomholten en gebouwen (spleetvormige ruimte, zolders van kerken en boerderijen).</p> <p>Winterverblijfplaats: ondergrondse ruimten als forten, groeven, ijskelders en bunkers.</p> <p>Foerageergebied: bosrijkgebied met waterpartijen of waterrijke gedeelten. Langs en boven kleinschalige weilanden en akkers en in open veestallen.</p>
Grijze grootoorvleermuis	<p>De grijze grootoorvleermuis heeft een voorkeur voor droge, open gebieden en warme valleien. Zuid-Nederland vormt de noordelijke grens van het verspreidingsgebied. Deze biotopen zijn niet aanwezig en daarnaast ontbreken potentiële verblijfplaatsen binnen het plangebied.</p> <p>Zomerverblijfplaats: zolders, achter betimmeringen, daklijsten, vensterluiken, spouwmuren, onder dakpannen, vleermuiskasten, boomholten en spleten. Kraamkolonies voornamelijk op (kerk)zolders.</p> <p>Winterverblijfplaats: overwinterd in de nabijheid van de zomerverblijfplaats.</p> <p>Foerageergebied: kleinschalig parkachtig landschap.</p>
Watervleermuis	<p>Negatieve effecten op de watervleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen holtebomen aanwezig zijn of worden gekapt binnen het plangebied.</p> <p>Zomerverblijfplaats: boomholten en spleten, maar ook kerkzolders, vleermuiskasten, bunkers en oude forten.</p> <p>Winterverblijfplaats: grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken en kelders.</p> <p>Foerageergebied: beschutte waterpartijen, of aan de beschutte kant van vijvers in landgoederen en parken, kastelen en visvijvers, smalle vaarten, langzaam stromende rivieren en beken.</p>
Vlinders	
Grote vos	<p>De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De grote vos heeft als waardplant; iep, zoete kers en wilgensoorten. Aan de rand van enkele delen van het plangebied staan wilgen. Echter zijn deze te klein en niet vrijstaand waardoor ze niet geschikt zijn als waardplant voor de grote vos. Aan de bomen vinden geen werkzaamheden plaats. De grote vos is een trekvlinder en kan daarom overal opduiken. Waarnemingen van deze soort betreffen vaak losse waarnemingen van vlinders die op trek zijn.</p>

7. Advies en vervolg soortbescherming

In dit hoofdstuk wordt een advies gegeven betreffende de soortbescherming welke voortvloeit uit de bevindingen van het vorige hoofdstuk. Het gaat hierbij om soortgericht nader onderzoek waar mogelijk maatregelen uit volgen, mitigerende maatregelen waarvan al bekend is dat deze genomen moeten worden en zorgplichtmaatregelen.

7.1 Nader onderzoek

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan is gebleken dat het plangebied potentieel leefgebied vormt voor heikikker, rugstreeppad en platte schijfhoren. Het uitvoeren van nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk voor heikikker, rugstreeppad en platte schijfhoren.

Heikikker: de ondiepe delen van de sloten ten noorden van de Groote of Achterwaterschap vormen geschikt voortplantingsgebied voor de heikikker. In laag Nederland overwintert de heikikker vooral langs slootkanten. Volgens het huidige planvoornemen worden twee watergangen in dit deel van het plangebied doorkruist door middel van afdammen en leegpompen om vervolgens een sleuf te graven voor de leiding. Hierbij kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en leefgebied worden aangetast. Om aan te tonen danwel uit te sluiten of de soort van de watergangen gebruik maakt zal nader onderzoek nodig zijn.

Rugstreeppad: Binnen het plangebied is momenteel geschikt voortplantingswater aanwezig in de ondiepe delen van sloten. Volgens het huidige planvoornemen worden twee, voor rugstreeppad geschikte, watergangen in het plangebied doorkruist door middel van afdammen en leegpompen om vervolgens een sleuf te graven voor de leiding. Hierbij kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en leefgebied worden aangetast. Om aan te tonen danwel uit te sluiten of de soort van de watergangen gebruik maakt zal nader onderzoek nodig zijn.

Platte schijfhoren: de watergangen ten noorden van de Groote of Achterwaterschap vormen geschikt leefgebied voor de platte schijfhoren. Volgens het huidige planvoornemen worden twee watergangen in dit deel van het plangebied doorkruist door middel van afdammen en leegpompen om vervolgens een sleuf te graven voor de leiding. Hierbij kunnen individuen worden gedood en/of verstoord en leefgebied worden aangetast. Om aan te tonen danwel uit te sluiten of de soort van de watergangen gebruik maakt zal nader onderzoek (bij voorkeur door het analyseren van e-DNA monsters) nodig zijn.

Als alternatief zou er gekozen kunnen worden om de werkwijze in het planvoornemen aan te passen door weg te blijven van oevers en watergangen te kruisen middels sleufloze technieken zoals bijvoorbeeld een HDD boring, dan zal geen nader onderzoek ten behoeve van de platte schijfhoren, heikikker en rugstreeppad in en aan de watergangen nodig zijn. Wel blijven onderstaande mitigerende maatregelen voor rugstreeppad gelden.

7.2 Mitigerende maatregelen

Algemeen geldig voor het hele plangebied

Vleermuizen: het plangebied en de directe omgeving kan een functie als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen vervullen. Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Wanneer in het actieve seizoen (1 april t/m 31 oktober) van vleermuizen gewerkt wordt met (bouw)verlichting en deze verlichting op de omliggende waterlichamen, weilanden en bomenrijen geschieden wordt, kan verstoring ontstaan. In de periode 1 november t/m 31 maart zijn vleermuizen inactief en heeft verlichting geen effect, in deze periode zijn dan ook geen beperkingen. Het advies luidt daarom om in de actieve periode (1 april t/m 31 oktober) niet met (bouw)verlichting op de omliggende waterlichamen, weilanden en bomenrijen te schijnen om verstoring van vleermuizen te voorkomen.

Rugstreeppad: geschikt landbiotoop, in de vorm van vergraafbaar zand, is binnen het plangebied, momenteel niet aanwezig voor de rugstreeppad. Echter is een berg vergraafbaar zand wel aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Bovendien kan geschikt landhabitat ontstaan tijdens de graafwerkzaamheden. Rugstreeppadden kunnen dit vergraafbare zand koloniseren. Tevens kan geschikt voortplantingswater ontstaan in bandensporen van zwaar materieel. Aangezien de rugstreeppad binnen twee kilometer van het plangebied waargenomen is en geen onoverbrugbare barrières aanwezig zijn tussen de bekende waarnemingen en het plangebied, zijn maatregelen nodig om vestiging van de soort te voorkomen. Daarom dienen tijdens de graafwerkzaamheden of het aanbrengen van zand of grond een paddenscherm aanwezig te zijn rondom het werkterrein. Tevens wordt geadviseerd om eventuele ontstane bandensporen uit te vlakken of gebruik te maken van rijplaten.

Aanvullend voor het deel van het plangebied gelegen ten zuiden van de Groote- of Achterwaterschap:

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: diverse algemene broedvogels kunnen broeden in de weilanden, bomen en watergangen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grotendeels van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Aanvullend voor de watergangen geldt dat, als het niet mogelijk is om de werkzaamheden te starten voor het broedseizoen, alle aanwezige vegetatie in de breedte en de nabijheid van de werkstrook in de watergang, voor het broedseizoen verwijderd dient te zijn. Hierdoor komen watervogels niet tot broeden in dat deel van de watergangen.

Zorgplicht: de Wnb kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Dit geldt ook voor algemeen voorkomende en vrijgestelde soorten zoals de veldmuis. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor

wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden.

- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting van de watergangen af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet de watergang in gejaagd waar ze kunnen verdrinken.
- Voer de werkzaamheden uit tussen zonsopgang en zonsondergang zodat vleermuizen en andere nacht actieve dieren niet verstoord worden.
- Indien werkzaamheden na zonsondergang onvermijdelijk zijn, beperk dan zoveel mogelijk het gebruik van licht op het terrein en maak gebruik van gerichte lichtbronnen waarbij de boven- en achterzijde afgeschermd zijn. Hierdoor worden vleermuizen en andere nacht actieve dieren niet verstoord.
- Wees tijdens de werkzaamheden alert op de aanwezigheid van (beschermde) soorten en geef deze de tijd en ruimte om te vluchten.
- Schakel steeds een deskundige in bij het aantreffen van (beschermde) soorten.
- Om te voldoen aan de zorgplicht voor (niet beschermde) vissen en amfibieën die in de watergangen aanwezig kunnen zijn, dient gewerkt te worden met een ecologisch werkprotocol.

8. Conclusie en advies

Dit hoofdstuk geeft de conclusie van de uitgevoerde onderzoeken met betrekking tot gebiedsbescherming en soortbescherming. Voor zowel de gebiedsbescherming als de soortbescherming wordt beschreven of vervolgstappen en/of het treffen van maatregelen noodzakelijk zijn.

8.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied. De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden en heeft geen significant verstorend effect op aangewezen habitatsoorten.

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het NNN, belangrijk weidevogelgebied en strategische reservering natuur. Door de voorgenomen werkzaamheden kan de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van dit NNN-gebied en strategische reservering natuur op voorhand worden uitgesloten. Een "nee, tenzij-toets" zal uitgevoerd moeten worden om te toetsen of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot een (permanente) aantasting van de specifieke waarden van het belangrijk weidevogelgebied. Ook wordt beoordeeld welke (indien noodzakelijk) mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen moeten worden. Hoogstwaarschijnlijk zal de maatregel worden opgelegd dat niet gewerkt mag worden in het broedseizoen. De resultaten van deze toets dient voorgelegd te worden aan de provincie Zuid-Holland.

Effecten van stikstof op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uitgesloten. Het nabij gelegen Boezems Kinderdijk is momenteel aangewezen als niet stikstofgevoelig. Echter bevinden zich binnen een straal van 10 km gebieden (Biesbosch) die wel stikstofgevoelig zijn. Met de uitspraak van de Raad van State van 02-11-2022 (zaak 202107079/1/R4 Porthos) is de bouwvrijstelling komen te vervallen betreffende de gevolgen van stikstof in de sloop- en aanlegfase. Door deze uitspraak is het noodzakelijk om zowel de gevolgen van stikstofdepositie die mogelijk worden veroorzaakt door bouw- en aanlegactiviteiten inzichtelijk te maken. Een stikstofberekening is noodzakelijk voor het aanleggen van het leiding tracé. Uit de berekening moet blijken of het project stikstofdepositie veroorzaakt op de gebieden die aangewezen zijn als stikstofgevoelig.

8.2 Soortbescherming

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen de meeste soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied, uitgesloten worden. Voor een aantal soorten kan worden volstaan met mitigerende maatregelen. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel. Voor een nadere toelichting van het nader onderzoek en de mitigerende maatregelen verwijzen wij naar Hoofdstuk 7.

Tabel 14: Overzicht van de onderzochte soort(groepen) en onderzoeksresultaten in relatie tot het vervolgtraject.

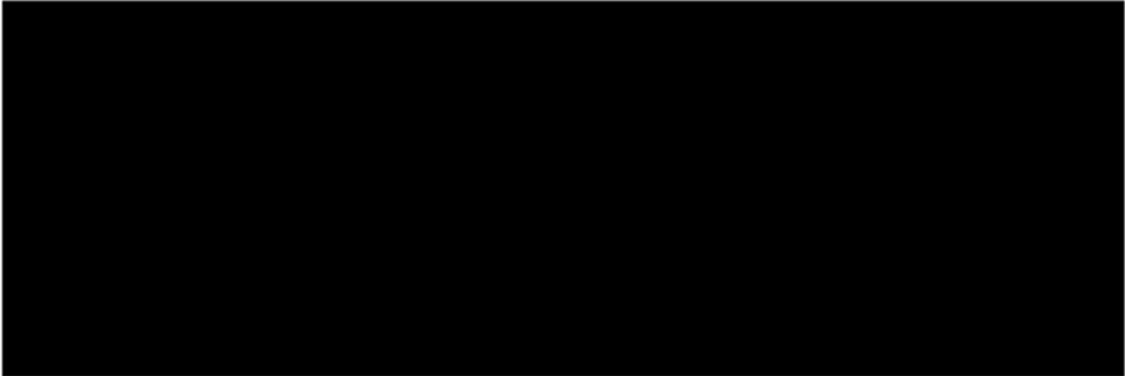
Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Amfibieën	Heikikker (<i>Rana arvalis</i>)	Ja, nader onderzoek of aanpassing planvoornemen
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Ja, nader onderzoek of aanpassing planvoornemen en mitigerende maatregelen

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	Diverse algemene soorten	Mitigerende maatregelen
Broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 t/m 4)	Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	Nee
	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	Nee
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	Nee
	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	Nee
	Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	Nee
	Ransuil (<i>Asio otus</i>)	Nee
	Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	Nee
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee
	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	Nee
Flora	Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	Nee
	Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)	Nee
Reptielen	Muurhagedis (<i>Podarcis muralis</i>)	Nee
Vleermuizen	Baardvleermuis (<i>Myotis mystacinus</i>)	Nee
	Bosvleermuis (<i>Nyctalus leisleri</i>)	Nee
	Brandts vleermuis (<i>Myotis brandtii</i>)	Nee
	Franjestaart (<i>Myotis nattereri</i>)	Nee
	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Grijze grootoorvleermuis (<i>Plecotus austriacus</i>)	Nee
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Mitigerende maatregelen
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Mitigerende maatregelen
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Mitigerende maatregelen
	Tweekleurige vleermuis (<i>Vespertilio murinus</i>)	Mitigerende maatregelen
	Vale vleermuis (<i>Myotis myotis</i>)	Mitigerende maatregelen
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nee
Vlinders	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	Nee
Vissen	Grote modderkruiper (<i>Misgurnus fossilis</i>)	Nee
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	Ja, nader onderzoek of aanpassing planvoornemen
Zoogdieren	Bever (<i>Castor fiber</i>)	Nee
	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomus arenicola</i>)	Nee

Soortgroep	Soort (<i>wetenschappelijke soortnaam</i>)	Vervolgtraject
	Steenmarter (<i>Martes foina</i>)	Nee

9. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

Internetbronnen

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl

www.floron.nl

www.ndff-ecogrid.nl

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, Natura 2000-gebieden

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die zorg moeten dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'. Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal. De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoringseffect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking¹. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De

¹ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

Wet natuurbescherming, Soorten

Voor de soortbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (Bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het

eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of Bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Gedragcodes, ontheffingen en vrijstellingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat

betekent, ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht, dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten van de Habitatrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere beschermde soorten, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen,

- waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kunnen een algemene vrijstelling verlenen zoals beschreven in artikel 3.31. Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Zuid-Holland heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, hermelijn, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden. Voor bovengenoemde soorten blijft de zorgplicht echter van kracht. Verder zijn beschermde soorten die niet via een natuurlijke verspreiding in Zuid-Holland terecht zijn gekomen niet beschermd in deze provincie.